



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobce

Ing. K. D., nar. X,
bytem Y

zastoupena JUDr. Petrem Vališem, advokátem
se sídlem Pplk. Sochora 1391/4, 170 00 Praha 7

proti
žalovanému

Náčelník Generálního štábu Armády České republiky,
se sídlem Vítězné náměstí 5, 160 00 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2019, č. j. MO 344491/2019-1304,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2019, č. j. MO 344491/2019-1304, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 11.228,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jejího právního zástupce.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně žádostí, která byla dne 23. 12. 2015 doručena Ministerstvu obrany, žádala o přiznání nároku na náhradu škody na zdraví způsobené služebním úrazem ve výši 10 mil Kč. Ke služebnímu úrazu došlo dne 23. 5. 2012 při letecké nehodě vojenského letounu Ruské federace při přistávání na letišti v Čáslavi. Žalobkyně požádala o veškeré nároky vyplývající z § 116 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání (dále také jen „zákon“); svou žádost podpořila rovněž znaleckým posudkem, který si za tímto účelem nechala zpracovat (znalecký posudek doc. H.; v průběhu řízení dále žalobkyně přeložila znalecký posudek MUDr. M., rovněž podporující její nárok).
2. O této žádosti služební orgány opakovaně rozhodovaly; v prvním stupni velitel vzdušných sil AČR. Ten ve svém prvním rozhodnutí ze dne 20. 7. 2016 vycházel zejména z již dříve zpracovaného lékařského posudku Vojenského ústavu soudního lékařství ÚVN č. 99/2012, potvrzeného pozdějšími zprávami téhož pracoviště, který neshledal příčinnou souvislost mezi služebním úrazem a v žádosti deklarovanými zdravotními obtížemi žalobkyně; žádost byla proto zamítnuta. Toto rozhodnutí nicméně žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 1. 2017 zrušil pro vady v provedeném dokazování. Následně velitel vzdušných sil AČR rozhodnutím ze dne 29. 3. 2017 žádost žalobkyně opětovně zamítl; toto rozhodnutí následně potvrdil žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 7. 2017. Do věci ale následně zasáhl rozhodnutím vydaným v přezkumném řízení dne 21. 9. 2017 ministr obrany, který obě uvedená rozhodnutí zrušil; současně pro další řízení doporučil ustanovení nezávislého třetího znalce (provedení revizního znaleckého posudku).
3. V dalším řízení byl tedy za účelem posouzení zdravotního stavu žalobkyně a jeho příčinné souvislosti ke služebnímu úrazu ustanoven Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví. Žalobkyně ovšem neúspěšně namítla podjatost tohoto pracoviště, ve výsledku poté omítla udělit souhlas s nahlížením do své zdravotnické dokumentace. Z uvedeného důvodu (ke znaleckému zkoumání z důvodu postupu žalobkyně nemohlo dojít) nakonec velitel vzdušných sil AČR ustanovil Nemocnici Na Homolce (dále jen „znalecký ústav“). S jeho ustanovením již žalobkyně souhlasila, přičemž vznesla požadavek, aby znalecký ústav zodpověděl i jí formulované doplňující otázky; tento návrh byl akceptován. Na základě takto vypracovaného znaleckého posudku ze dne 5. 4. 2019 a jeho doplňku ze dne 7. 6. 2019 potom velitel vzdušných sil AČR rozhodnutím ze dne 5. 8. 2019, č. j. MO 227761/2019-3031, žalobkyni přiznal náhradu škody podle § 116 písm. a), c) a d) v celkové výši cca 550 tis. Kč (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
4. Žalobkyně se s tímto rozhodnutím nespokojila (přiznanou náhradu škody považovala za nedostatečnou) a podala proti němu (resp. proti jeho výrokům II a III) odvolání. Žalovaný nicméně její argumentaci nedal za pravdu a uvedené odvolání rozhodnutím ze dne 27. 11. 2019, č. j. MO 344491/2019-1304, zamítl (dále jen „napadené rozhodnutí“). V jeho odůvodnění konkrétně uvedl, že velitel vzdušných sil nepochybil, pokud podle § 39 odst. 1 a 2 správního řádu dále neprodloužil žalobkyni lhůtu k vyjádření se k podkladům rozhodnutí. Dále stručně konstatoval, že znalecký posudek znaleckého ústavu má všechny formální náležitosti, jeho závěry jsou náležitě odůvodněny; zodpovězeny rovněž byly všechny otázky, včetně těch položených žalobkyní. Z uvedeného důvodu žalovaný odmítá další námítky žalobkyně stran nedostatečného zhodnocení jejích zdravotních obtíží.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

5. Žalobkyně se s tímto výsledkem neztotožnila a proti uvedenému rozhodnutí podala dne 31. 1. 2020 k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) žalobu podle § 65 s. ř. s.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

6. Žalobkyně proti napadenému rozhodnutí namítá zaprvé, že napadené je nepřezkoumatelné. Podle jejího názoru se žalovaný nevypořádal s odvolacími námitkami, jejím vyjádřením k podkladům pro rozhodnutí, současně ani přezkoumatelně nepopsal vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na jedné straně a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné je z obdobných důvodů i prvostupňové rozhodnutí. Žalobkyně v této souvislosti odkazuje na rozsudek městského soudu ze dne 14. 4. 2016, č. j. 11 A 106/2013-31.
7. V této souvislosti žalobkyně dále namítá, že při určení výše náhrady škody na zdraví, která by jí měla být vyplacena, nebyly zohledněny všechny její zdravotní obtíže. Žalobkyně upozorňuje na to, že dne 19. 11 2018 a dne 10. 12. 2018 zaslala veliteli vzdušných sil AČR a na vědomí rovněž znaleckému ústavu doplnění otázek pro znalecké zkoumání. Otázky, které pro znalecký ústav formuloval velitel vzdušných sil AČR, byly totiž formulovány poměrně úzce, zatímco žalobkyně měla zájem na tom, aby byl její zdravotní stav posouzen komplexně. Žalobkyně přitom v odvolacím řízení (formou doplnění odvolání) namítala, že se znalecký ústav nezabýval všemi jejími zdravotními problémy a tyto tedy nehodnotil; to konečně doložila i dalšími odbornými vyjádřeními lékařů. Znalecký posudek se např. nezabýval psychickými obtížemi žalobkyně zapříčiněnými leteckou nehodou. Žalobkyně odkazuje zejména na svůj strach z létání, ale i další obtíže (např. gynekologické problémy); ten byl přitom služebními orgány bagatelizován jako „tvrzení subjektivní povahy“. Relevancí takového tvrzení se měl právě – mimo jiné – zabývat znalecký posudek.
8. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nesprávně směšuje povinnost znaleckého ústavu zodpovědět položené otázky (tedy splnění znaleckého úkolu) a povinnost služebního orgánu postupovat ta, aby byl v souladu s § 3 správního řádu zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
9. Zadruhé žalobkyně namítá, že prvostupňové rozhodnutí pro ni bylo překvapivé a že služební orgány postupovaly v rozporu se správním řádem. Žalobkyně uvádí, že před vydáním prvostupňového rozhodnutí jí nebyl dán dostatečný prostor k tomu, aby se vyjádřila k podkladům pro jeho vydání. Žalovaný tuto námitku s odkazem na § 39 správního řádu označil za nedůvodnou. Žalobkyně k tomu ale zdůrazňuje, že jí oprávněná úřední osoba ústně přislíbila další prodloužení lhůty, pokud to bude nutné (žalobkyně chtěla zajistit vyjádření doc. H. a MUDr. M. ke znaleckému posudku); znalecký ústav zpracovával znalecký posudek více než 5 měsíců, žalobkyni tedy měl být dán dodatečný časový prostor, aby mohla na tento znalecký posudek relevantně reagovat. Žalobkyně v této souvislosti odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 3. 2005 sp. zn. II. ÚS 329/04 nebo na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 175/94. Rovněž obdobnou námitku žalobkyně uplatněnou v odvolání žalovaný dostatečně nevypořádal (i z toho důvodu je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné).

10. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 18. 3. 2020 v zásadě zopakoval argumentaci uplatněnou již v napadeném rozhodnutí. Zdůraznil, že znalecký ústav odpověděl i na otázky položené žalobkyní; bylo rovněž odpovědností žalobkyně, aby znaleckému ústavu předložila kompletní zdravotní dokumentaci. Znalecký ústav se ve svém znaleckém posudku vyjádřil ke všem skutečnostem, ke kterým se vyjádřit měl. Ke druhé žalobní námitce žalovaný uvádí, že žalobkyně se se znaleckým posudkem ze dne 5. 4. 2019 seznámila již 20. 5. 2019 (při nahlížení do spisu), měla tedy relativně hodně času k tomu se k němu vyjádřit. Později byl vypracován doplněk ke znaleckému posudku, který ale obsahoval pouze bodové ohodnocení poškození zdravotního stavu žalobkyně; nebylo tedy nutné žalobkyni poskytovat významně delší časový úsek k vyjádření se k tomuto doplnku.
11. Žalobkyně na toto vyjádření reagovala dne 1. 4. 2020 replikou, ve které setrvala na důvodech žaloby. Nad její rámec uvedla, že sám velitel vzdušných sil AČR uložil znaleckému ústavu popsat zdravotní stav žalobkyně a její zdravotní obtíže; sám znalecký ústav přitom prováděl různá vyšetření žalobkyně, která mu mimo jiné poskytla svou kompletní lékařskou dokumentaci. Úkolem znaleckého ústavu tedy nebylo jen přezkoumat dodanou zdravotní dokumentaci, ale skutečně vyšetřit její zdravotní stav.

III.

Posouzení žaloby

12. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel přitom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného.
13. Městský soud se nejprve zabýval **první žalobní námitkou** týkající se nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí; shledal přitom důvody pro postup podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého *[s]oud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí*. Konkrétně o věci uvažil následovně:
14. Městský soud vycházel při hodnocení důvodnosti této žalobní námítky z obsahu odvolání žalobkyně a jeho následných doplnění (ze dne 10. 9. 2019 a ze dne 10. 10. 2019), zohlednil přitom i dřívější argumentaci žalobkyně v rámci řízení, zejména obsah jí předkládaných znaleckých posudků (doc. H. ze dne 16. 1. 2015 a MUDr. M. ze dne 10. 8. 2018) a dále z otázek, které žalobkyně žádala předložit znaleckému ústavu (viz zejména její podání ze dne 19. 11. 2018); seznámil se ale i s obsahem dalších podání, která žalobkyně učinila v rámci řízení.
15. Podle § 116 zákona o vojácích z povolání, *[v]ojákovi, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je stát povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout*
 - a) náhradu za ztrátu na služebním platu po dobu neschopnosti výkonu služby,
 - b) náhradu za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby,
 - c) náhradu za bolest,
 - d) náhradu za ztížení společenského uplatnění,
 - e) náhradu za účelně vynaložené náklady spojené s léčením,
 - f) jednorázové mimořádné odškodnění,
 - g) náhradu za věcnou škodu.

16. Podle § 50 odst. 3 správního řádu, [s]právní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Podle § 52 správního řádu potom jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.
17. Žalobkyně v první žalobní námitce specificky namítá, že velitel vzdušných sil AČR (a následně žalovaný) **nezohlednili její další zdravotní obtíže, konkrétně psychické a gynekologické problémy**, resp. že znalecký ústav se těmito problémy žalobkyně nijak nezabýval ve svém znaleckém posudku ze dne 5. 4. 2019.
18. Městský soud k tomu uvádí, že v tomto ohledu správní orgány nepochybily. Městský soud konstatuje, že ze znaleckých posudků, které žalobkyně předložila v rámci správního řízení, nevyplývá, že by trpěla psychickými nebo gynekologickými problémy; nebyl tedy v návaznosti na tyto znalecké posudky založen důvod k tomu, aby se znalecký ústav psychickým stavem žalobkyně zabýval. Rovněž v doplňujících otázkách pro znalecký ústav, které formulovala sama žalobkyně v podání ze dne 19. 11. 2018, nejsou otázky týkající se jejího psychického stavu (popř. jejích gynekologických obtíží) zahrnuty. Žalobkyně v tomto podání formulovala otázky, které setýkaly jejího fyzického zdraví (Whiplash čili opěrkový syndrom, problémy s krční páteří, pocity brnění horních končetin, boleti bederní páteř atd.) a případných omezení v osobním nebo pracovním životě, současně žádala, aby se znalecký ústav vyjádřil rovněž k obsahu jí předložených znaleckých posudků. Tyto otázky potom byly skutečně vzaty v potaz a odpovědi na ně byly zapracovány do výsledného znaleckého posudku ze dne 5. 4. 2019 zpracovaného znaleckým ústavem.
19. Jak již bylo uvedeno, z žádných těchto dokumentů, na které se žalobkyně v žalobě odvolává a které jsou stěžejní z hlediska posouzení toho, jaká tvrzení v řízení uplatnila, nevyplývá, že by žalobkyně relevantně uplatnila náhradu škody vyplývající z psychických nebo gynekologických problémů. Úkolem znaleckého ústavu pochopitelně nebylo přezkoumat zdravotní stav žalobkyně v jeho komplexnosti, ale naopak přezkoumat zdravotní stav žalobkyně v rozsahu, který byl vymezen otázkami položenými velitelem vzdušných sil AČR a rovněž žalobkyní; jinými slovy v rozsahu, v jakém žalobkyně svůj zdravotní stav vnímala jako problematický a relevantně na to v průběhu řízení upozornila. Pokud žalobkyně sama na své psychické či gynekologické problémy relevantně neupozorňovala (byť psychické problémy zcela okrajově zmiňuje ve své žádosti) potom znalecký ústav a následně ani velitel vzdušných sil a žalovaný nepochybili, pokud se jimi nezabývali.
20. Městský soud se v tomto ohledu shoduje s žalovaným v tom, že žalobkyně měla v rámci správního řízení dostatečný prostor pro uplatnění všech relevantních tvrzení, konečně také měla možnost podílet se na formulaci otázek pro znalecký ústav (v tomto jí byl poskytnut dostatečný prostor a její otázky byly ve výsledném znaleckém posudku skutečně zohledněny). Městský soud připomíná, že v daném případě se jednalo o řízení o žádosti; v takovém typu řízení je primárně odpovědností žadatele, aby dostatečně jednoznačně (i s ohledem na vývoj správního řízení) uplatňoval rozhodná tvrzení a rovněž aby na jejich podporu označil relevantní důkazy (viz § 52 správního řádu). Pokud tak žalobkyně neučinila, potom nebylo povinností služebního orgánu samostatně domýšlet další skutkové okolnosti (další možné zdravotní problémy) či je vyhledávat nebo zkoumat; stejně tak

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nebylo jeho povinností přezkoumávat všechna jen okrajově uvedená a nijak nepodložená tvrzení (to obzvláště za daných procesních okolností, kdy bylo ve věci opakovaně rozhodováno a žalobkyně tedy měla dostatečnou představu o náhledu služebního orgánu na věc). Zásada materiální pravdy (a s ní související zásada vyšetřovací) podle § 3 správního řádu se v plném rozsahu – jak vyplývá z § 50 odst. 3 správního řádu – uplatní pouze v řízeních, ve kterých má být někomu z moci úřední uložena povinnost (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-15, publikován pod č. 1856/2009 Sb. NSS; ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011-48, publikován pod č. 2412/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 15. 5. 2019, č. j. 8 Azs 249/2018-57), nikoliv v řízení o žádosti.

21. Městský soud k tomu dále doplňuje, že znalecký posudek byl u znaleckého ústavu zadán zejména proto, aby byly překonány rozpory mezi závěry znaleckých posudků, které v řízení předložila žalobkyně, a závěry lékařských vyšetření provedených ÚVN (mělo se tedy jednat o revizní znalecký posudek). Účelem znaleckého posudku, jak již městský soud uvedl výše, naopak nebylo komplexní přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně i nad rámec toho, co (jaké zdravotní obtíže) žalobkyně v řízení relevantně tvrdila a zejména dokládala. Pokud žalobkyně taková tvrzení vznesla až dodatečně, v zásadě až v odvolacím řízení, potom je zcela na místě, že žalovaný takovým tvrzením nepřiznal relevanci. To i s ohledem na zásadu koncentrace řízení zakotvenou v § 82 odst. 4 správního řádu, podle níž se *k novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním.*
22. V návaznosti na právě řečené městský soud konstatuje, že odůvodnění napadeného rozhodnutí v ohledu k těmto námitkám ob stojí, resp. lze ho považovat za dostatečné, byť je velmi stručné; vyjadřuje totiž základní tezi, že se kterou se výše ztotožnil městský soud. Žalovaný jednoznačně vyjádřil, že znalecký posudek ze dne 5. 4. 2019 zohlednil i otázky položené žalobkyní a vypořádal se se všemi okolnostmi, se kterými bylo třeba se vypořádat.
23. Vedle toho se městský soud zabýval tím, jaké **další námitky žalobkyně v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí (či v jeho doplněních) vznesla**, a to stran posouzení jejího zdravotního stavu a zohlednění různých jejích zdravotních problémů jak ve znaleckém posudku ze dne 5. 4. 2019, tak zejména v jeho doplňku ze dne 7. 6. 2019, který obsahuje výsledné bodové ohodnocení podle vyhlášky Ministerstva obrany č. 346/2015 Sb., o postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění vojáků (dále jen „vyhláška“). Právě toto bodové ohodnocení v doplňku znaleckého posudku přitom velitel vzdušných sil AČR převzal v prvostupňovém rozhodnutí.
24. V odvolání samotném žalobkyně – s výhradou, že se jedná o její laický dojem – uvedla celou řadu okolností (zdravotních problémů), které podle ní nebyly ve znaleckém posudku ze dne 5. 4. 2019 zohledněny a zejména nebyly promítnuty v doplňku znaleckého posudku ze dne 7. 6. 2019 do bodového ohodnocení podle vyhlášky a tedy i do výsledné kalkulace náhrady škody podle § 116 zákona o vojácích z povolání. Žalobkyně tak např. v bodě 30 odvolání uvádí, že nebyla posuzována a bodově ohodnocena komplikace levé horní a dolní končetiny. V bodě 31 dále uvádí, že u bolestného patrně vůbec nebyly zohledněny její problémy s ramenem a paží, opěrkový (Whiplash) syndrom, stálé bolesti hlavy a další; konkrétně potom vyjmenovává, o jaké položky podle vyhlášky mělo být bodové

ohodnocení doplněno. V bodě 32 odvolání potom obdobné faktory podle ní nebyly ohodnoceny ve vztahu k odškodnění ztížení společenského uplatnění (městský soud v této rekapitulaci záměrně pomíjí odkazy na psychické a gynekologické potíže, se kterými se již vypořádal výše). Tuto argumentaci žalobkyně dále v průběhu odvolacího řízení podložila dvěma odbornými vyjádřeními: 1) odborným vyjádřením Mgr. C., fyzioterapeutky, ze dne 2. 9. 2019 (předloženo žalovanému dne 10. 9. 2019), ve kterém jsou konstatovány nedostatky znaleckého posudku ze dne 5. 4. 2019 a jeho doplnku (a tedy i prvostupňového rozhodnutí) stran ohodnocení ztížení společenského uplatnění ve vztahu k následkům fraktury kosti ke které mělo dojít při služebním úrazu v širších důsledcích (např. i bolesti hlavy) a také nezohlednění psychických obtíží žalobkyně; 2) odborným vyjádřením gynekologa MUDr. V. ze dne 2. 10. 2019 (předloženo žalovanému dne 10. 10. 2019).

25. Druhé odborné vyjádření lze přitom bez dalšího označit za nerelevantní, neboť se vztahuje ke gynekologickým problémům, které ale žalobkyně v předcházejícím řízení relevantně neuplatňovala (k tomu viz závěry učiněné výše). Stejně je tomu v případě prvního odborného vyjádření v části týkající se psychických problémů žalobkyně.
26. Zůstává tedy na místě posoudit, zda se žalovaný v dostatečné míře zabýval ostatními odvolacími námitkami, které městský soud právě rekapituloval. Žalovaný se přitom, jak již bylo řečeno výše, i v tomto případě spokojil v zásadě s konstatováním, že *„znalecký posudek znaleckého ústavu má všechny formální náležitosti, veškeré jeho závěry jsou náležitě odůvodněny, znalecká komise vyčerpala znalecký úkol a byla složena ze znalců, kteří mohou náležitě posoudit stav odvolatelka.“* Takové hodnocení považuje městský soud za nedostatečné, a to z následujících důvodů:
27. Předně je třeba říci, že znalecký posudek je pouze jedním z možných důkazních prostředků (srov. 51 odst. 1 a § 56 správního řádu). Rovněž vůči němu se potom vztahuje zásada volného hodnocení důkazů; ta je konkrétně zakotvena v § 50 odst. 4 správního řádu, podle kterého *[p]okud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.*
28. K tomu, jakým způsobem má správní orgán hodnotit závěry znaleckého posudku se již opakovaně správní soudy vyjadřovaly (i s odkazy na rozhodování civilních soudů). Z nedávné doby lze odkázat např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2020, č. j. 1 Afs 196/2020-39, ve kterém tento soud uvedl následující (bod 25): *„Pokud se jedná o stěžovatelem odkazovanou judikaturu týkající se specifické povahy znaleckého posudku jakožto důkazního prostředku, považuje ji Nejvyšší správní soud dílem za nepřiléhavou a dílem za poněkud vytrženou z kontextu. V rozsudku ze dne 21. 10. 2009, sp. zn. 22 Cdo 1810/2009, Nejvyšší soud akcentoval, že [z]nalecký posudek (§ 125, § 127 o. s. ř.) soud sice hodnotí jako každý jiný důkaz podle § 132 o. s. ř., odborné závěry v něm obsažené však hodnocení soudem podle § 132 o. s. ř. nepodléhají. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Aby soud mohl znalecký posudek odpovědně hodnotit, nesmí se znalec omezit ve svém posudku na podání odborného závěru, nýbrž z jeho posudku musí mít soud možnost seznat, z kterých zjištění v posudku znalec vychází, jakou cestou k těmto zjištěním dospěl a na základě jakých úvah došel ke svému závěru (k tomu srov. rozhodnutí č. 47 Sbírky*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1955).⁶ Tuto myšlenku Nejvyšší soud rozvinul i v dalších stěžovatelských citovaných rozhodnutích, přičemž v rozsudku ze dne 2. 7. 2009, sp. zn. 30 Cdo 3450/2007 (stěžovatel chybně uvedl sp. zn. 30 Cdo 3950/2007), doplnil následující: „Aby soud mohl znalecký posudek odpovědně hodnotit, nesmí se znalec omezit ve svém posudku na podání odborného závěru, nýbrž z jeho posudku musí mít soud možnost seznat, z kterých zjištění v posudku znalec vychází, jakou cestou k těmto zjištěním dospěl a na základě jakých úvah došel ke svému závěru.“⁷ A dále uvedl (bod 26; zvýraznění doplnil městský soud): „Ačkoliv se shora citovaná judikatura vztahuje k postupu soudu v civilním řízení, lze připustit, že obdobný postup se uplatní i v jiných typech řízení, včetně řízení správního. Z obsahu těchto rozhodnutí nicméně nevyplývá, že by snad měly správní orgány nekriticky přejímat závěry obsažené ve znaleckém posudku. Nejvyšší soud naopak opakovaně zdůraznil, že znalecký posudek podléhá hodnocení v tom směru, zda je řádně zpracovaný a zda je z něj seznatelné, z jakých podkladů znalec vychází, jakými úvahami byl veden a jak ke svým zjištěním dospěl.“

29. V daném případě žalobkyně upozornila na vícero konkrétních nedostatků znaleckého posudku ze dne 5. 4. 2019 a zejména pak jeho doplněk ze dne 7. 6. 2019; tyto namítané nedostatky se přitom netýkaly jen skutečností, které nebyly předmětem znaleckého zkoumání (psychické a gynekologické potíže žalobkyně – k tomu viz výše), ale naopak i otázek, které právě předmětem znaleckého zkoumání byly. Žalobkyně pak konkrétně uvedla, které zdravotní potíže podle ní nebyly zohledněny ve výsledném bodovém ohodnocení podle vyhlášky v doplněk znaleckého posudku ze dne 7. 6. 2019 a následně v prvostupňovém rozhodnutí. Žalovaný se ale k těmto konkrétním námitkám nijak konkrétně nevyjádřil; nepřezkoumal, jestli žalobkyní namítané zdravotní obtíže (viz body 30 až 32 odvolání) byly zahrnuty do výsledného bodového ohodnocení, resp. se nijak nevyjádřil k tomu, jestli do výsledného bodového ohodnocení zahrnuty být měly, či nikoliv. Takový postup ovšem není přijatelný; žalovaný – jak vyplývá z výše citované judikatury – byl povinen podrobit závěry znaleckého posudku a v tomto případě zejména jeho doplněk hodnocení z hlediska jejich koherence, podloženosti apod. (viz předchozí bod) a nikoliv se de facto spokojit jen s tím, že takové závěry znalecký ústav učinil. Tak se ale nestalo. Ve výsledku tak vedle sebe stojí znalecký posudek, ve kterém je odborným způsobem popsán zdravotní stav žalobkyně a dále vysvětlena jeho souvztažnost ke služebnímu úrazu (nález a závěry znaleckého posudku). Následný doplněk ale na tento text nijak neodkazuje a bez dalšího komentáře obsahuje pouze výsledné bodové ohodnocení podle vyhlášky a kalkulaci náhrady škody na něm založenou. Ani velitel vzdušných sil AČR, ani žalovaný se potom koherencí (propojeností a vzájemnou podložeností) těchto dvou dokumentů nijak nezabývali.
30. Jen pro ilustraci nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v uvedeném smyslu městský soud ve shodě s žalobkyní uvádí, že v samotném znaleckém posudku se např. opakovaně hovoří o tzv. Whiplash syndromu v tom smyslu, že byl či je u žalobkyně přítomen; v doplněk znaleckého posudku (a v prvostupňovém rozhodnutí) ale Whiplash syndrom uveden není (ačkoliv je samostatně zahrnut v příslušných přílohách vyhlášky). Žalobkyně tuto skutečnost namítala, ale žalovaný uvedený rozpor (ať skutečný, či jen zdánlivý) nijak nevysvětlil, resp. nezdůvodnil.
31. Městský soud tedy shrnuje, že pokud žalobkyně v odvolání namítala, že v bodovém ohodnocení (a při kalkulaci náhrady škody) nebyly zohledněny některé její zdravotní obtíže, tak potom měl žalovaný konkrétně taková tvrzení ověřit a buď jim dát zapravdu, nebo v odůvodnění svého rozhodnutí s odkazy na skutečnosti zjištěné

v rámci provedení dokazování (zejména ze znaleckého posudku ze dne 5. 4. 2019) či na jejich právní hodnocení (zejména klasifikaci podle vyhlášky) jednoznačně a srozumitelně vysvětlit, proč je takové tvrzení neopodstatněné. Městský soud přitom nevylučuje, že vzhledem ke složitosti a odbornosti takového posouzení (zejména posouzení koherence znaleckého posudku a jeho doplňku; případně dovysvětlení některých znaleckých zjištění) by si jeho provedení mohlo vyžádat další doplnění znaleckého posudku znaleckým ústavem.

32. Z uvedených důvodů hodnotí městský soud napadeného rozhodnutí v uvedeném rozsahu jako nepřezkoumatelné, a rozhodl proto o jeho zrušení postupem podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
33. Dále se městský soud zabýval **druhou žalobní námitkou** týkající se toho, že velitel vzdušných sil nedal žalobkyni – navzdory její žádosti – před vydáním prvostupňového rozhodnutí dostatečný časový prostor pro vyjádření se k podkladům rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu.
34. Podle § 36 odst. 3 věta první správního řádu, *[n]estanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.*
35. Podle § 39 odst. 1 správního řádu, *[s]právní orgán účastníkovi určí přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí. Určením lhůty nesmí být ohrožen účel řízení ani porušena rovnost účastníků. Usnesení o určení lhůty se oznamuje pouze tomu, komu je určena, popřípadě i tomu, jehož se jinak přímo dotýká.* Podle odst. 2 uvedeného ustanovení, *[l]hůtu určenou správním orgánem může na žádost účastníka správní orgán za podmínek stanovených v odstavci 1 usnesením přiměřeně prodloužit.*
36. Městský soud na prvním místě za účelem posouzení této žalobní námitky rekapituluje některé relevantní poznatky vyplývající ze správního spisu (žalobkyně i v tomto případě všechny úkony činila prostřednictvím svého právního zástupce). Žalobkyně podáním ze dne 16. 5. 2019 požádala velitele vzdušných sil AČR o zaslání znaleckého posudku ze dne 5. 4. 2019; vyrozuměním ze dne 17. 5. 2019 jí tento sdělil, že žalobkyně se se znaleckým posudkem může seznámit při nahlížení; nahlížení se potom uskutečnilo dne 20. 5. 2019 přičemž nahlízející osoba pořídila obrazové kopie spisového materiálu pomocí elektronického zařízení. Následně byl vypracován doplněk znaleckého posudku ze dne 7. 6. 2019; poté byla žalobkyně vyrozuměním ze dne 21. 6. 2019 uvědoměna o možnosti seznámit se se spisovým materiálem. V návaznosti na to žalobkyně dne 28. 6. 2019 opětovně nahlížela do spisu; opět si pořídila kopie spisového materiálu; rovněž jí byla na její žádost stanovena lhůta 30 dnů k vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí. Následně podáním ze dne 24. 7. 2019 žalobkyně požádala o prodloužení uvedené lhůty; svou žádost odůvodnila tím, že požádala doc. H. a MUDr. M. o stanovisko ke znaleckému posudku a jeho doplňku, přičemž tito nemohli reagovat v tak krátké lhůtě; znalecký posudek ze dne 5. 4. 2019 se týká řady odborných otázek lékařského charakteru atd. Na tuto žádost velitel vzdušných sil dále nereagoval a dne 5. 8. 2019 vydal prvostupňové rozhodnutí, ve kterém odůvodnil, proč žalobkyni nebyla poskytnuta delší lhůta k vyjádření se k podkladům rozhodnutí.
37. Městský soud uvedenou žalobní námitku hodnotí jako nedůvodnou. Předně je třeba – ve shodě s žalovaným – říci, že se samotným znaleckým posudkem se žalobkyně seznámila již

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

dne 20. 5. 2019; až do vydání prvostupňového rozhodnutí tedy měla v zásadě 2 a půl měsíce k tomu, aby se k obsahu znaleckého posudku vyjádřila. Zejména tedy pokud podle ní ve znaleckém posudku absentovalo posouzení jejího psychického a gynekologického stavu, potom měla zcela adekvátní prostor k tomu, aby takové vyjádření uplatnila a rovněž patřičně doložila své problémy i v těchto oblastech. Současně byl takový časový prostor dostatečný k tomu, aby žalobkyně zajistila odborné vyjádření k otázkám, které byly předmětem znaleckého zkoumání, a ke kterým se tedy znalecký posudek odborně vyjadřoval. Tento čas ale žalobkyně nevyužila. Nadto je třeba zdůraznit, že ani v odvolacím řízení žalobkyně nepředložila žádné komplexnější vyjádření k uvedenému znaleckému posudku, tak jak avizovala před vydáním prvostupňového rozhodnutí (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 19. 3. 2013, č. j. 30 A 3/2012-84, publikován pod č. 2921/2013 Sb. NSS). V odborných vyjádřeních, jejichž obsah byl rekapitulován v bodě 24 shora, se hovoří jednak o psychických a gynekologických obtížích (které ale byly žalobkyní uplatněny v rámci uvedeného řízení již opožděně – k tomu viz výše), dále potom o problémech spojených s frakturou kostrče; o žádnou podrobnou reflexi znaleckého posudku se přitom zcela jednoznačně nejedná. Rovněž je třeba uvést, že se nejedná o vyjádření doc. H. a MUDr. M., autorů znaleckých posudků předložených dříve v průběhu správního řízení, tak jak žalobkyně dříve avizovala, ale o vyjádření jiného lékaře a fyzioterapeutky (zřejmě bez lékařského vzdělání). Není přitom nijak zřejmé, proč žalobkyně nemohla takové vyjádření či jinou lékařskou zprávu předložit již dříve, ve lhůtě stanovené správním orgánem.

38. Stejně tak je tomu v případě doplňku ke znaleckému posudku ze dne 7. 6. 2019; ten již obsahoval pouze konkrétní bodové ohodnocení podle vyhlášky; vyjádření k němu tedy zřejmě nevyžadovalo žádné další důkladné přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně. Nadto žalobkyně sama v odvolání byla schopna vznést konkrétní výtky vůči tomuto bodovému ohodnocení (formulovat, jaké její obtíže podle ní nebyly v tomto ohodnocení zahrnuty); není tedy zřejmé, za jakým účelem by jí měla být poskytnuta delší lhůta k vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu. Vedle toho je třeba uvést, že odborná vyjádření předložená žalobkyní v řízení o odvolání žádné podrobné námitky vůči bodovému ohodnocení neobsahují.
39. Městský soud tedy shrnuje, že v daném případě velitel vzdušných sil neporušil právo žalobkyně podle § 36 odst. 3 správního řádu. V této souvislosti soud rovněž odkazuje na dřívější závěry učiněné Krajským soudem v Hradci Králové v rozsudku ze dne 21. 11. 2013, č. j. 30 A 61/2013-48; podle nich „[d]oba stanovená znalci k vypracování znaleckého posudku (§ 56 správního řádu z roku 2004) nemůže korespondovat jen očekávané náročnosti jeho vypracování, ale musí brát v úvahu např. též jeho časové a materiální možnosti. Nelze ji proto ztotožňovat s dobou přímo potřebnou pro vypracování znaleckého posudku a následně od ní odvozovat délku doby potřebnou účastníkovi řízení k tomu, aby se k němu mohl zodpovědně vyjádřit (§ 36 odst. 3 správního řádu z roku 2004). Ta musí být vždy odvislá od rozsahu znaleckého posudku, tedy podkladu správního rozhodnutí.“ (zveřejněná právní věta) V uvedené věci Krajský soud v Hradci Králové posuzoval případ, kdy byla účastníku řízení poskytnuta lhůta k vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí podle § 36 odst. 3 správního řádu pouze v délce trvání 10 dnů. Zásadním podkladem pro rozhodnutí byl přitom rovněž znalecký posudek, který se vyjadřoval k odborným otázkám; krajský soud nicméně uvedenou lhůtu posoudil jako dostatečnou. V nyní posuzovaném případě měla žalobkyně výrazně delší čas k takovému vyjádření; poskytnutý časový prostor tedy soud hodnotí jako dostatečný.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

40. Z uvedených důvodů posoudil městský soud druhou žalobní námitku jako nedůvodnou.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

41. Městský soud tedy shrnuje, že z důvodu, že z části shledal důvodnou první žalobní námitku stran nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, rozhodl toto rozhodnutí podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušit. Současně neshledal důvody i pro zrušení prvostupňového rozhodnutí, neboť nepřisvědčil druhé žalobní námitce; naopak ke kasaci napadeného rozhodnutí přistoupil z důvodu, že v něm nebyly přezkoumatelně vypořádány námitky, které žalobkyně vznesla až v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí.
42. V dalším řízení by se měl žalovaný, vázán v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. právním názorem vysloveným městským soudem v tomto rozsudku, podrobně zabývat námitkami, které žalobkyně vznesla v odvolání, a jejich vypořádání přezkoumatelně odůvodnit ve svém novém rozhodnutí (k tomu podrobněji zejména viz body 29 až 31 shora).
43. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož měla žalobkyně ve věci plný úspěch, náleží jí náhrada nákladů řízení. Tyto náklady představují náklady na soudní poplatek ve výši 3 000 Kč, odměna a náhrada hotových výdajů advokáta. Podle § 35 odst. 2 s. ř. s. se pro určení výše odměny užije vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Odměna náleží celkem za dva úkony právní služby, a sice za převzetí a přípravu zastoupení a za podání žaloby (2 x 3 100 Kč dle § 7 advokátního tarifu); naopak podání repliky k vyjádření žalovaného soud nehodnotí jako nezbytný úkon (žalobkyně v něm opakovala tvrzení uvedená v žalobě, případně uvedla tokové skutečnosti, které již v žalobě uvést mohla). Náhrada hotových výdajů sestává z paušální částky 600 Kč (2 x 300 Kč dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu). Protože je zástupce žalobce plátcem DPH, zvyšuje se náhrada nákladů řízení o částku 1 428 Kč odpovídající DPH ve výši 21 % z částky 6 800 Kč. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 8 228 Kč a dále 3 000 Kč jako úhrada za zaplacený soudní poplatek.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 24. května 2022

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu